

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

כבוד השופטת ו. פלאוט, אב"ד
כבוד השופט צ. ויצמן
כבוד השופט ר. חיימוביץ

מערערים

1. א. א.
2. א. פ.
3. א. א.
ע"י ב"כ עו"ד א. גרשגורן ואח'

נגד

משיבה

א. א.
ע"י ב"כ עו"ד ע. אלזם

פסק דין

1

2

פתח דבר

3

ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון (כב' הש' א. גולן

4

תבורי) מיום 23.8.20, במסגרתו דחה בית המשפט את התנגדות המערערים לצוואת

5

אביהם האחרונה, בה ציווה את כל רכושו למשיבה, אשתו השנייה, ואף חייבם

6

בהוצאות משפט בשיעור של 40,000 ₪.

7

8

קודם שנבוא לגופו של הערעור נציין כי בנדון ניתן על ידינו פסק דין במעמד צד אחד

9

הדוחה את הערעור, וזאת אחר שהמערערים לא התייצבו לדיון שנקבע לפנינו.

10

המערערים הגישו בקשה לביטול פסק הדין בטענה כי אי התייצבותם והתייצבות באי

11

כוחם לדיון נעשתה מחמת שגגה, ובשל טעותה של מזכירת משרדם של עורכי הדין

12

ברישום מועד הדיון, וכן טענו לקיום סיכויים ממשיים לקבלת הערעור.

13

המשיבה התנגדה לביטול פסק הדין.

14

15

אחר ששמענו טענות הצדדים לעניין זה אנו סבורים, ויש לומר כי זאת לפנינו משורת

16

הדין, כי יש לבטל את פסק הדין ולקבל את טענת המערערים כי אי התייצבותם לא

17

נעשתה בשל זלזול בהחלטות בית המשפט אלא מחמת שגגה אמיתית, וכי מכל מקום

18

ראוי יהיה לדון בטענותיהם לגופן כפי שנעשה להלן.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

1 בצד זה, נאמר כבר עתה כי אחר שמיעת טענות הצדדים הן אלו שעלו על הכתב והן
2 אלו שטענו באי כוחם באריכות בעל פה לפנינו מצאנו לדחות הערעור, הכל כפי
3 שיפורט להלן.

4

5

הנדרש לנדון

6

7 1. המערערים הם ילדיו של המנוח מר מ. א. ז"ל (להלן- המנוח) מאשתו הראשונה,
8 אשר הלכה לבית עולמה ביום 23.6.02 לאחר מחלה קשה.
9 המשיבה היא אשתו השנייה של המנוח לה נישא ביום 10.10.03.

10

11 2. המנוח ואשתו הראשונה ערכו ביום 25.8.97 צוואות הדדיות בהן ציוו את
12 עזבונו האחד למשנהו וכן נקבעה בצואותיהן הוראת "יורש במקום יורש", רוצה לומר,
13 ככל שמי מהם לא יהיה בחייו בעת פטירת משנהו ירשו את עזבונו - ילדיהם באופן
14 שפורט בצוואה (ונעיר כבר עתה כי שני ההורים הדירו את המערער 3 מצוואתם).
15 אחר פטירת אשתו הראשונה זכה המנוח בעזבונו.

16

17 3. כשלוש שנים אחר שנישא המנוח למשיבה, ביום 29.9.06, הוא ערך צוואה ובה
18 ציווה לה את כל עזבונו לרבות ביתו (להלן- הצוואה).

19

20 ביום 14.12.13 הלך המנוח לבית עולמו.

21

22 מעת שכך הגישו המערערים התנגדות לקיום צוואתו האחרונה של המנוח.

23

24 4. נאמר על דרך הקיצור כי המערערים העלו בטענותיהם כמעט כל טענה
25 הכתובה עלי ספר בהתנגדותם לצוואת המנוח, כך טענו להעדר כשירותו של המנוח
26 בעת חתימתו על הצוואה, לזיוף חתימתו, לתחבולה ולתרמית, להשפעה בלתי הוגנת
27 שהשפיעה המשיבה על המנוח בכתיבת צוואתו, למעורבותה בעריכת הצוואה
28 ולבטלותה של הצוואה בהיותה נוגדת את צוואתו ההדדית.

29 המשיבה טענה מנגד כי צוואת המנוח נערכה כדת וכדין מרצונו החופשי ובהיותו כשיר
30 וצלול, כי היא לא הייתה נוכחת או מעורבת בכל דרך בעריכת הצוואה וכי אין ממש

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

1 בטענה כי הצוואה נוגדת צוואות הודיות שנערכו ע"י המנוח ואשתו הראשונה.
2 לטענת המשיבה, המנוח הדיר את ילדיו המערערים מצוואתו אחר שאלו היו בנתק
3 ממנו משך שנים ארוכות והמערער 1 אף ניהל הליכים משפטיים כנגד המנוח. יתר על
4 כן, גם בצוואה קודמת שערך המנוח, בשנת 2003, הוא ציווה את עיקר רכושו למשיבה
5 ואף מכך ניתן ללמוד כי ביכר להעביר לידיה את עזבונו תחת להעבירו לילדיו.

6
7 פסק דינו של בית משפט קמא

8
9 5. בפסק דין מפורט ומנומק דחה בית משפט קמא את התנגדות המערערים
10 והורה על קיום צוואת המנוח.

11 בית המשפט קבע כי טענת המערערים לזיוף חתימת המנוח על צוואתו נדחית, וזאת
12 אחר שמינה מומחה לזיהוי כתב מטעמו אשר מצא בחוות דעתו מיום 22.5.16 כי "קרוב
13 מאוד לוודאי" שהחתימה על גבי הצוואה היא צוואת המנוח, והמערערים אף זנחו את
14 טענת הזיוף בסיכומיהם.

15
16 כן קבע בית המשפט כי המנוח היה כשיר לערוך את הצוואה במועד חתימתה וזאת
17 באמצו, בין השאר, את חוות דעתו של מומחה רפואי שמונה מטעמו, אשר קבע בחוות
18 דעתו מיום 10.9.17 כי בהתייחס לתייעוד הרפואי שהוצג לפניו המנוח היה צלול וכשיר
19 להבין בטיבה של צוואה במועד חתימתו על הצוואה. בית המשפט אף נסמך על כך
20 שבשנת 2006, בסמוך לחתימה על הצוואה, עבר המנוח ניתוח בברכו וחתם על טופס
21 הסכמה מדעת וכן כי מתוך התייעוד הרפואי עולה החמרה במצבו הגופני והרפואי אך
22 ורק בשנת 2013, היינו בסמוך לפטירתו וזמן רב אחר עריכת הצוואה. בית המשפט
23 הוסיף ונתן דעתו לכך שהמומחה הרפואי לא זומן לחקירה ע"י המערערים, כי אחיינו
24 של המנוח העיד אף הוא על צלילות דעתו עד שבועות ספורים קודם לפטירתו, על
25 עדות עו"ד פליישון, עורך הצוואה, שהעיד על התרשמותו כי המנוח היה "חד כתער",
26 על העובדה שהמערער 1 עצמו חתם על הסכם מכר עם המנוח בשנת 2008 (!)
27 כשנתיים אחר עריכת הצוואה, על העובדה שהמנוח ניהל הליכים משפטיים לאחר
28 מועד עריכת הצוואה ולא נטען בהם כי אינו כשיר ועוד.

29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

- 1 בדומה דחה בית משפט קמא את טענות המערערים להשפעה בלתי הוגנת מצד
2 המשיבה על המנוח בכל הקשור לעריכת צוואתו. בית המשפט מצא כי מערכת
3 היחסים בין המנוח לילדיו המערערים לא הייתה טובה וכי היה נתק משמעותי בניהם.
4 יתר על כן, המנוח ואשתו הראשונה הדירו מצוואותיהם שנערכו בשנת 1997 את
5 המערער 3 בשל סכסוך עמם. בית המשפט התרשם מנתק ממשי בין המערערים
6 לאביהם כאשר ביחס לחלקם החל הנתק עוד קודם להיכרותו את המשיבה.
- 7 בית המשפט שלל את טענת המערערים כי המנוח היה מבודד מהעולם ומצא כי היה
8 לו קשר עם קרובי משפחה אחרים ושכנים, וכי לא הייתה כל מניעה ליצור עמו קשר
9 טלפוני או אחר. כך נסמך בית המשפט, בין השאר על עדות נכדתו שסיפרה כי המנוח
10 "הוא לא בן אדם שותק, הוא מדבר, ולא נותן לאחרים לדבר במקומו" בית המשפט
11 למד מהעדויות שבאו לפניו כי המנוח לא הובל ע"י אחרים אלא עמד על שלו וכי
12 המשיבה לא פעלה על מנת לנתקו מילדיו.
13
- 14 7. בית המשפט הוסיף ודחה את טענותיהם או רמיזותיהם של המערערים לכך
15 שהקשר בין המנוח למשיבה ראשיתו בחטא וכי הוא הכירה באופן תמוה באמצעות
16 "סוכנות לשידוכים". בית המשפט שוכנע כי נישואי המנוח והמשיבה היו נישואי אמת
17 שהתבססו על חיי שיתוף ואהבה וכי נמשכו משנת 2003 ועד לפטירתו של המנוח
18 בשנת 2013. בית המשפט עמד על כך כי כבר בשנת 2003 ערך המנוח צוואה בה הוריש
19 למשיבה חלק מרכושו, כי לא נחתם בין הצדדים הסכם ממון, כי לצדדים היה חשבון
20 בנק משותף אליו הפקידה המשיבה את כספי תמורת דירתה, וכי הוכח שהמנוח נהג
21 במשיבה "בדרך של קירבה ושיתוף עוד בחייו, לרבות בעניין כספו וזכויותיו".
- 22 המערערים לא הביאו כל עדות רפואית לתלות גופנית או נפשית של המנוח במשיבה
23 בעת עריכת הצוואה, ולא הוכח כי הוא היה תלוי בה באופן השולל את רצונו החופשי.
24 בית המשפט התרשם כי "המנוח היה אדם דעתן, שידע מה רצונו, וכיצד להביע אותו",
25 וכי "העובדה שהיה כבד שמיעה לא בודדה אותו מהעולם והא התנהל בו תוך קשר
26 עם הסובבים אותו".
27
- 28 8. בית המשפט הוסיף ושלל את טענות המערערים למעורבות המשיבה בעריכת
29 הצוואה. בית המשפט שוכנע כי הצוואה נערכה ע"פ רצונו של המנוח ואחר שזה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

1 פנה באופן אישי לעו"ד פליישון לצורך עריכתה והבהיר לו באופן חד משמעי כי אינו
2 רוצה שילדיו יהיו זוכים בעזבונו. בית המשפט נתן אימון בגרסתו של עו"ד פליישון
3 לפיה הבהיר למנוח הבהר היטב את תוכן הצוואה עליה חתם, כי הקריא לו את
4 הצוואה, כי בעת עריכת הצוואה וחתימתו של המנוח עליה לא הייתה המשיבה נוכח
5 כלל וכי הוא עצמו שוחח אך ורק עם המנוח קודם לעריכת צוואתו. בית המשפט
6 התרשם מעדות עורך הצוואה לפיה המנוח הבהיר לו באופן חד וברור כי אינו מעוניין
7 שילדיו ירשו אותו. בית המשפט קיבל את טענת המשיבה כי לא הכירה את עורך
8 הצוואה קודם לעריכתה וכי הוא נבחר ע"י המנוח, וכי לא ידעה כלל שהמנוח תיאם
9 עמו פגישה. בית המשפט התרשם מכך שעורך הצוואה, עו"ד פליישון, לא הכיר כלל
10 את המשיבה עת ישיבה באולם בעת מתן עדותו. בית המשפט נתן דעתו לכך
11 שהמערערים לא זימנו לעדות את עו"ד ליכטנשטיין, חרף טענתם לקנוניה מצדם של
12 המשיבה ועו"ד ליכטנשטיין בעריכת הצוואה, וכן לא טרחו לזמן את העד הנוסף
13 לצוואה. בית המשפט הדגיש בפסק דינו כי התרשם באופן ברור מאמינותו של עו"ד
14 פליישון ומכנות תשובותיו.

15
16 9. בית המשפט נתן דעתו אף לסרטון יזום שנערך כחצי שנה לאחר עריכת
17 הצוואה, בו מסביר המנוח את הסיבה לכך שהדיר את ילדיו בצוואתו והבהרתו כי
18 אינו מעוניין לשנות צוואתו זו. בית המשפט הבהיר כי הסרטון מאושש את מסקנותיו
19 באשר לרצונו החופשי של המנוח בעריכת צוואתו ואף הוסיף והדגיש כי אינו מתעלם
20 מטענות המערערים לפיהן הסרטון צולם ע"י עו"ד ליכטנשטיין וכי המשיבה נוכחת
21 בו, ואולם ציין כי לא מצא ביסוס לטענות המערערים באשר לקנוניה בין עורכי הדין
22 והמשיבה להשתלט על רכוש המנוח.

23
24 10. לבסוף בית המשפט דחה את טענות המערערים כי אין לקיים את צוואת
25 המנוח כיוון שזו נוגדת את הצוואות ההדדיות שערכו המנוח ואשתו הראשונה בשנת
26 1997 שכן הצוואה נערכה קודם לתיקון סעי' 8 א לחוק הירושה ולא הייתה כל הגבלה
27 לבטל צוואה הדדית בדרך של עשיית צוואה מאוחרת. בנדון הוכח כי בני הזוג סברו
28 שאין בצוואות למנוע מהם את האפשרות לשנותן שכן אשתו הראשונה של המנוחה
29 עצמה שינתה בשנת 2002 את הצוואה ההדדית שערכה, כמו כן בצוואות ההדדיות לא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

1 הייתה כל הוראה של "יורש אחר יורש" וממילא אין מניעה לשנותן אחר פטירת אשת
2 המנוח.

3 מכלל האמור נדחו טענות המערערים ובית המשפט הורה על קיום צוואת המנוח וכן
4 הוסיף וחייב את המערערים בהוצאות משפט בסך של 40,000 ₪.
5 מכאן הערעור.

6
7 11. בערעורם זנחו המערערים את טענות הזיוף והעדר כשירותו של המנוח
8 והתמקדו בשתי סוגיות עיקריות בהן שגה, לטענתם, בית המשפט – קיומה של
9 השפעה בלתי הוגנת מצד המשיבה כלפי המנוח ומעורבותה בעריכת הצוואה.
10 לדידם שגה בית המשפט בכך שהתעלם מנסיבות ההיכרות והנישואין התמוהות של
11 המנוח והמשיבה והזריזות בה הכניסה לתוך ביתו, נישא לה ואף ערך צוואה בה ציווה
12 לה את כל רכושו. כך שגה בית המשפט בניתוח מערכת היחסים בין המערערים
13 למנוח שאומנם הייתה רעועה ואולם זאת בעיקר בשל המשיבה ומעת שנכנסה לחייו
14 של המנוח, התעלם מכך שהמשיבה היא זו שסרבה לחתום על הסכם יחסי ממון עם
15 המנוח, וכן התעלם מראיות המצביעות על מעורבות המשיבה במעמד עריכת
16 הצוואה, דוגמת נוכחותו של עו"ד ליכטנשטיין במעמד הצוואה למרות שהדבר לא
17 צויין בתצהירו של עו"ד פליישון, והסרטת מעמד חתימת הצוואה על ידו, דבר אשר
18 הוסתר מבית המשפט ע"י עו"ד פליישון מבלי שבית המשפט נתן דעתו לדבר בפסק
19 דינו. כך טוענים המערערים כי בית המשפט התעלם מכך שבהסרטה המאוחרת נוכחת
20 אף המשיבה, התעלם משקריו של עו"ד פליישון עורך הצוואה, מנע מהמערערים
21 להגיש עדויות הזמה, זקף לחובתם של המערערים אי הבאת עדים אשר היה על
22 המשיבה להביא דוגמת עדות העד לצוואה ועו"ד ליכטנשטיין.

23 כמו כן חזרו המערערים על טענתם כי שגה בית משפט קמא בכך שלא ביטל הצוואה
24 על אף קיומן של צוואות הדדיות קודמות של המנוח ואשתו הראשונה.

25
26 12. המשיבה מצידה דחתה את טענות המערערים וטענה כי עצם העובדה שטענו
27 מכל הבא ליד לצורך סתירת הצוואה, ובכלל זה טענות זיוף והעדר כשירות, טענות
28 שלא הובאה לעניינן ולו ראשית וראיה ואשר נמצאו חסרות כל בסיס, יש בה ללמד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 20-11-19634 א. ואח' נ' א.

1 כי כלל טענותיהם אינם כנות וכי נטענו מהפה ולחוץ שמא תתפוס אחת הטענות את
2 אוזנו של בית המשפט.
3 לטענת המשיבה, המערערים מבקשים לערער על קביעות עובדתיות של בית המשפט
4 ועל ממצאי מהימנות שהורתם בהתרשמות הערכאה הדיונית מהעדים השונים
5 שהעידו לפניו - כאשר הובהר בפסיקה כי ערכאת הערעור תימנע על דרך הכלל
6 מהתערבות בקביעות אלו. מעבר לאמור לסברת המשיבה הוכח מעבר לכל ספק כי
7 לא הייתה לה כל מעורבות בעריכת הצוואה, וכי זו נערכה מתוך רצונו החופשי של
8 המנוח וללא כל השפעה בלתי הוגנת מצידה או מצד אחרים, כשם שהוכחה מערכת
9 היחסים הקשה בין המנוח לילדיו המערערים ורצונו הברור שלא להוריש להם דבר
10 מעזבונו. טענות המערערים באשר לאי מהימנותו של עורך הצוואה, עו"ד פליישון
11 לא הוכחו כלל ועיקר וכך גם טענותיהם העובדתיות באשר לנוכחות עו"ד ליכטנשטיין
12 בעת עריכת הצוואה וזאת מבלי לזמן כלל את עו"ד ליכטנשטיין לצורך חקירתו על
13 הנטען על ידם, אשר כלאחר יד וללא ביסוס של ממש. הוכח הנתק ומערכת היחסים
14 הקשה בין המנוח למערערים קודם היכרותו את המשיבה ואף לאחרי כן. הוכח כי
15 המנוח היה אדם היודע לעמוד על שלו ואינו מושפע מאחרים ואין לראות בקשר
16 האהבה שבינו לבין המשיבה, אשתו, קשר היוצר תלות המגיעה כדי השפעה בלתי
17 הוגנת.
18 עוד טענה המשיבה כי אין בצוואות ההדדיות שערכו המנוח ואשתו הראשונה בכדי
19 למנוע ממנו לערוך צוואה חדשה כשם שאשתו הראשונה עשתה אף היא.
20

21
22 13. אחר שעיינו עיין היטב בטענות הצדדים, במכלול הראיות שהונח לפני בית
23 משפט קמא ובמסקנותיו של בית המשפט בפסק דינו המפורט, אשר דן במכלול
24 טענות המערערים, מצאנו כי יש לדחות הערעור מכוח תקנה 460 (ב) לתקנות סדר
25 הדין האזרחי התשמ"ד – 1984 וזאת אחר שמצאנו כי אין מקום להתערב בממצאים
26 העובדתיים שנקבעו בפסק הדין וכי אלו מובילים למסקנות אליהן הגיע בית המשפט
27 וכי אין לגלות בפסק דינו טעות שבדין.
28

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

14. מעבר לנחוי נוסף ונבהיר כי שוכנענו שבית משפט קמא בחן את כלל הראיות שהונחו לפניו תוך שהוא בורר היטב בין טענה שהוכחה ולבין כזו שנטענה מבלי להוכיחה עד תום.

4

שוכנענו כי בין המנוח לבין המשיבה שררה מערכת יחסים תקינה ולא הוצגו ראיות למערכת יחסים של תלות. בכלל זה נתנו דעתנו לפרק הזמן שחלף בין נישואי בני הזוג (שלוש שנים) ולפרק הזמן שחלף מעריכת הצוואה ועד מותו (כשבע שנים), בו, על פי חוות הדעת והראיות, היה כשיר ומודע לפעולותיו (ואף מכר נכס מסחרי למערער 1 ב-2008, שנתיים אחרי עשיית הצוואה).

10

שוכנענו כי אכן שררה בין המנוח וילדיו מערכת יחסים לא פשוטה שהורתה אף קודם להיכרותו של המנוח עם המשיבה, אף שהיא הוסיפה והתדרדרה אחר מות אמם של המערערים, אשתו הראשונה של המנוח. ראייה למערכת יחסים עכורה זו ניתן למצוא, למשל, בצוואת המנוח ואשתו הראשונה מ-1997, בה הדירו את בנם, המערער 3, מצוואותיהם; וכן בהליכים המשפטיים שניהל מול בנו, המערער 1.

16

שוכנענו מתוך העדויות שהונחו לפני בית משפט קמא כי המנוח פעל מתוך רצון חופשי, כי הבין את מהותה של הצוואה עליה הוא חותם ואת תוכנה, וכי תוכנה נקבע על ידו מתוך רצונו שלו שלא לשתף את ילדיו בעזבונו.

20

לא שוכנענו כי יש בראיות שהובאו ע"י המערערים בכדי לפגוע באמינות של עורך הצוואה, עו"ד פליישון, אשר בית המשפט שוכנע במהימנותו, ובכלל זה בעדותו כי הפניה אליו נעשתה ישירות ע"י המנוח, כי לא הכיר את המשיבה וכי זו לא נכחה ולא הייתה מעורבת בעריכת הצוואה או בחתימתה. ההשערות השונות אותן מעלים המערערים בנוגע לנוכחותו של עו"ד ליכטנשטיין בעת עריכת הצוואה לא הוכחו (חרף פרשנותם את עדותו של עו"ד פליישון) ואין בהן כדי לקעקע את אמינות עדותו של עו"ד פליישון. ממילא טענות מסוג זה וטענות באשר למשמעות נוכחותו או מעורבותו של עו"ד ליכטנשטיין בצוואה, ראוי היה שיוכחו בדרך הפשוטה ביותר - זימונו של עו"ד ליכטנשטיין לצורך חקירתו דבר שלא נעשה על ידם.

29

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

1 כך לא מצאנו פגם בכך שהוסרט סרטון בו הבהיר המנוח מדוע ערך את הצוואה ומדוע
2 אין ברצונו לתת מעזבונו אף לילדיו וזאת אחר שנמצא כי המערערים החלו להוציא
3 לעז על הצוואה. בדומה ההשערות השונות אותן מעלים המערערים בכל הקשור
4 לסיבת נוכחות עו"ד ליכטנשטיין בעת צילום הסרטון לא הוכחו.
5

6 15. ועיקר יש לזכור - כאשר עסקינן בטענות שעניינן השפעה בלתי הוגנת בעריכת
7 צוואה או מעורבות בעריכתה – נטל הראיה ונטל השכנוע להוכחת הטענה מוטלים
8 על שכמו של הטוען לכך, לפיכך גם אם יעלה בידו להעלות תמיהות ופירכות בגרסת
9 הצד שכנגד ולהביא להעברת נטל הבאת הראיה לשכמו, עדיין יידרש בית המשפט
10 לבחון בסופו של יום האומנם עלה בידי לעמוד בנטל השכנוע הכולל. בנדון, גם אם
11 נאמר שעלה בידי המערערים להעלות תמיהות כאלה ואחרות באשר לנסיבות
12 הקשורות בעריכת הצוואה, ובכלל זה ספקות באשר לנוכחות עו"ד ליכטנשטיין בעת
13 חתימתו של המנוח עליה, עדיין לא עלה בידם לעמוד בנטל השכנוע ולהוכיח ברמת
14 ההוכחה הנדרשת כי הופעלה על המנוח השפעה בלתי הוגנת או כי המשיבה הייתה
15 מעורבת בהכנת הצוואה. מתוך שכך אין מנוס מדחיית התנגדותם וערעורם (עוד
16 ובהרחבה לעניין נטל השכנוע אל מול נטל הבאת הראיה ראו, כדוגמה - עמש (תל-
17 אביב-יפו) 38138-09-11 - א' נ' ש' נ' א' נ' ק' ואח', (2013) ; תע (כפר-סבא) 3180/09 -
18 י' נ' א' ואח', (2012) סע' 32-33 לפסק הדין).

19
20 16. עוד נוסיף ונציין כי אין להתעלם מהעובדה שהמערערים בחרו להעלות שלל
21 טענות – מן הגורן ומן היקב כנגד אמיתות הצוואה וכשירותו של המנוח, טענות שלא
22 היה בהן מאומה והן נטענו כלאחר יד אך ורק בשל כך שניתן היה להעלותן (ודוק,
23 המערערים ידעו היטב כי אביהם המנוח היה כשיר לעריכת צוואה במועד עריכתה
24 ועל אף כך לא היססו מלטעון להעדר כשירותו), ודומה כי יש בדבר להשליך אף על
25 טענותיהם האחרות. זה שאינו מהסס וטוען מכל הבא ליד מתוך תקווה שמא תעלה
26 ותצליח אחת מהטענות הנטענות על ידו – ראוי לפקפק בטיב טענותיו. סוף דבר -
27 לא שוכנענו כי המערערים עמדו בנטל הראיה המשמעותי המוטל עליהם להוכיח
28 השפעה בלתי הוגנת על המנוח בעת עריכת צוואתו או את מעורבותה של המשיבה
29 בעריכתה.
30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ש 19634-11-20 א. ואח' נ' א.

17. בדומה לא מצאנו כל ממש בטענה כי יש בצוואות ההדדיות שערכו המנוח
ואשתו הראשונה כדי למנוע מהמנוח לערוך את הצוואה הנדונה המשנה את צוואתו
הקודמת. הצוואה ההדדית נערכה בשנת 1997 לפני חקיקת סע' 8 לחוק הירושה,
כאשר קודם לתיקון הנזכר לא הייתה כל מניעה לבטל צוואה הדדית קודמת (ע"א
576/72 שפיר נ. שפיר (1975); ע"א 290/78 וינשקר נ. אדלמן; בעמ 10807/03 - אליקום
זמיר ואח' נ' רות גמליאל ואח', (2007)), כמו כן הצוואות הדדיות בנדון קובעות מנגנון
של "יורש במקום יורש" אשר אין לה תחולה שכן אשתו הראשונה של המנוח נפטרה
לגבי (עמ"ש (מרכז) 66014-03-15 י.ס.נ. ש.א. (2016)), כמו כן המנוחה שינתה את
צוואה ההדדית בשנת 2002 ויש בכך ללמד כי הצדדים הבינו כי אין מניעה מצד מי
מהם לשנות הצוואה.

מכלל האמור אנו סבורים, כאמור, כי אין כל מקום להתערבות במסקנותיו של בית
משפט קמא וכי דין הערעור להידחות.

18. בהתייחס לחיוב ההוצאות בבית משפט קמא ובעובדה שהמשיבה זכתה בעזבון
משמעותי ביותר כאשר המערערים, ילדיו של המנוח לא זכו ממנו במאומה, לא
מצאנו להוסיף ולעשות צו להוצאות אף בהליך זה.

הערבון שהופקד ע"י המערערים יושב לידם באמצעות בא כוחם.

19. ניתן לפרסום ללא פרטי שמות הצדדים.

ניתן היום, י' אב תשפ"א, 19 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

רמי חיימוביץ, שופט

צבי ויצמן, שופט

ורדה פלאוט, שופטת
אב"ד